

Landschapsbeeld Gooi en Vechtstreek

Inleiding

Het landschap in Gooi en Vechtstreek is bekend en geroemd. De kwaliteit en toegankelijkheid van het landschap staan echter onder druk door bijvoorbeeld verstedelijking, infrastructuur, bodemdaling en toenemende beheerlasten. In het recente MIRT onderzoek is geconstateerd dat er sprake is van onbenut potentieel van het landschap voor versterking van de kwaliteit van de leefomgeving en het vestigingsklimaat.

Het behouden en versterken van het landschap in Gooi en Vechtstreek is een van de speerpunten van de regionale samenwerking. Een gezamenlijke visie op de toekomst van het landschap ontbreekt echter. Het maken van deze visie is daarom onderdeel van het Regionale uitvoeringsprogramma 2017-2018. Deze brief informeert u over de afronding van het landschapsbeeld. Het landschapsbeeld biedt houvast en perspectief voor een visie op het behoud en versterking van de landschappelijke kwaliteiten in ons gebied. Dit rapport is daarmee de eerste stap en een belangrijke bouwsteen van de (nog te ontwikkelen) landschapsvisie. Het landschapsbeeld is per 1 maart te bekijken via de [website van Regio Gooi en Vechtstreek](#).¹

Van landschapsbeeld naar landschapsvisie

Het landschapsbeeld is een feitelijk rapport, waarin het landschap van Gooi en Vechtstreek objectief staat beschreven en wordt gewaardeerd. De informatie komt uit diverse rapporten, onderzoeken en visies. Het landschapsbeeld geeft een overzicht van de relevante historische ontwikkelingen in het landschap, beschrijft het huidige landschap en hoe dit kan worden gewaardeerd. In de nog te realiseren landschapsvisie worden de keuzes uitgewerkt voor de toekomst van het landschap.

Zanderij Crailo tussen Hilversum en Bussum

Opzet landschapsbeeld

Het landschapsbeeld bevat de waardering van de landschappelijke eenheden in verschillende periodes. Dit houdt in dat is omschreven welke gebieden historisch gezien van invloed zijn geweest en ook tegenwoordig van grote ruimtelijke betekenis zijn voor de regio. Het gaat hier om landschappelijke gebieden zoals het bos, het heidegebied op de stuwwal, de Vecht met de open polders, het veenplassengebied met verschillende typen natuur en weidegebieden en de grote openheid van de meren langs de historische zeedijk bij Muiden en Muiderberg en de kust bij Naarden en Huizen.

Vier karakteristieke landschappelijke eenheden verklaren in grote lijnen de ontstaansgeschiedenis en het landgebruik van Gooi en Vechtstreek:

1. Het Gooi (hooggelegen zandgronden)
2. Het veengebied (laaggelegen veengronden)
3. De rivier de Vecht met aangrenzende gronden (ofwel de Vechtstreek)
4. De (voormalige) Zuiderzee.

Het Naardermeer (zicht op Naarden en Bussum)

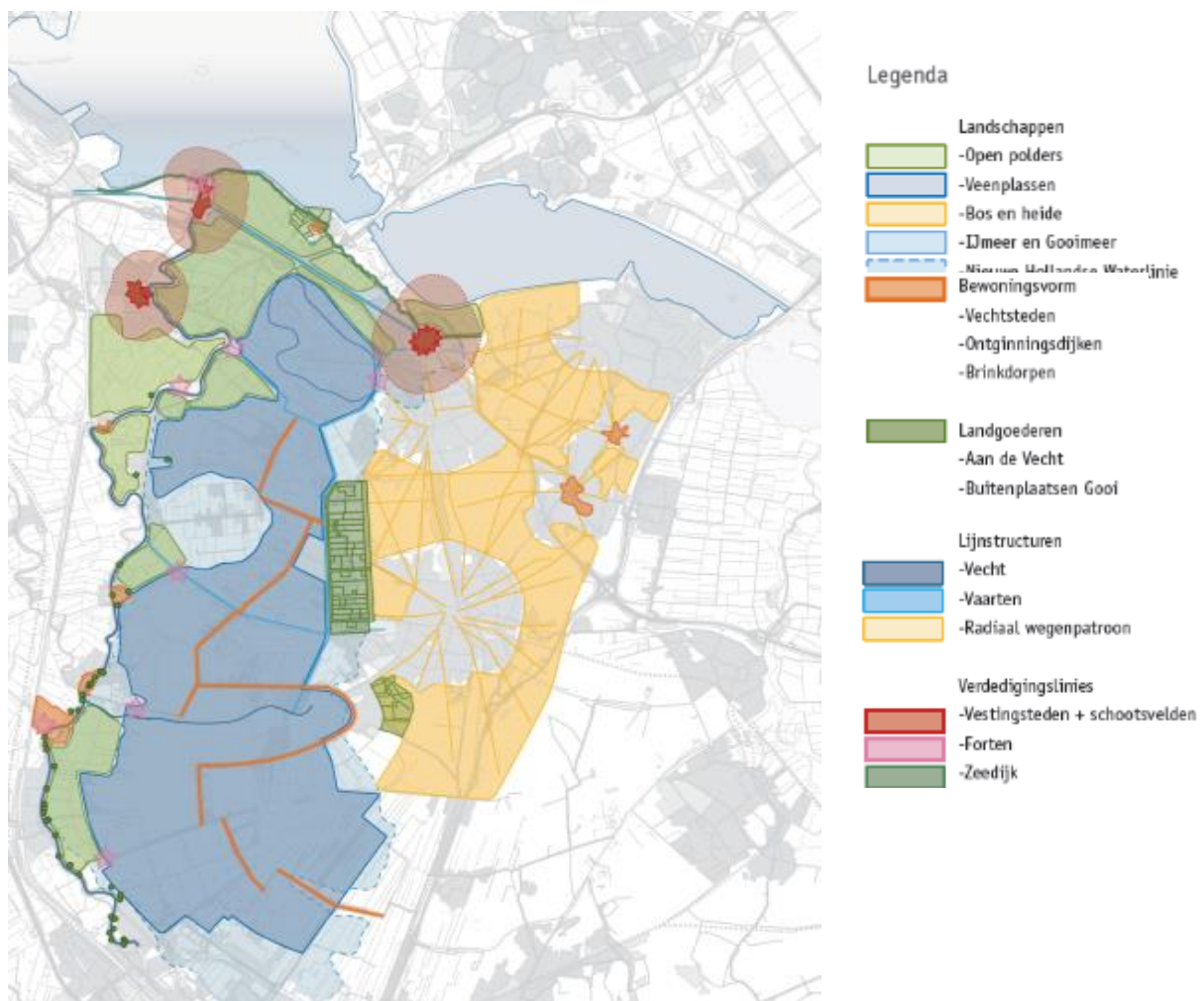
¹ Vanwege omzetting naar een nieuwe website wordt u via de algemene Regio website doorverwezen naar het rapport.

Ook zijn er elementen die door het hele gebied lopen, zoals de militaire historie en (voormalige) buitenplaatsen. Voor dit 'historisch landschap' geldt als referentieperiode de tijd van het begin van de industriële revolutie (circa 1850 tot 1900). Ondanks de grote veranderingen daarna door woningbouw, infrastructuur en de transformatie van de Zuiderzee is dit landschap nog goed te herkennen.

De beleidsanalyse in het rapport toont dat het landschap in Gooi en Vechtstreek landelijk en internationaal hoog wordt gewaardeerd. Grote delen van de regio vallen onder landelijke of internationale gebieden van hoge ecologische, landschappelijke of cultuurhistorische waarden. In Gooi en Vechtstreek bevinden (beoogd) Unesco werelderfgoed als de Stelling van Amsterdam, Nieuwe Hollandse Waterlinie, Zonnestraal en rijksbeschermd dorpsgezichten zoals in Laren en Blaricum.

Conclusie

Het landschapsbeeld onderbouwt dat Gooi en Vechtstreek rijk is aan een uitzonderlijk gevarieerd en onderscheidend palet aan landschappen, bewoningsgeschiedenis en ondergronden. Het landschap is bepalend voor de geschiedenis van Gooi en Vechtstreek en voor de mensen die het op hun beurt hebben gemaakt tot wat het nu is. Naast de diversiteit kent de regio unieke landschappen van (inter)nationale waarde zoals de waterlinies met drie vestingsteden, de buitenplaatsen van 's Graveland, Zonnestraal en het Naardermeer. De verschillende typen landschap op een relatief kleine schaal binnen de metropool is buitengewoon bijzonder. Het landschap heeft zich niet slechts uit zichzelf gevormd en ook het behoud, de ontwikkeling of versterking vergt aandacht en inzet. In het landschapsbeeld wordt voor het eerst op de schaal van de Gooi en Vechtstreek het landschap in samenhang beschreven en gewaardeerd.

Kaart meest waardevolle landschappelijk eenheden en elementen

Vervolgproces

Het landschapsbeeld waardeert het landschap zoals wij het kennen. De vervolgstap is het benoemen van de kansen, bedreigingen en opgaven om de waarde van het landschap te behouden en te versterken. De komende maanden gaan we hierover in gesprek met betrokken overheden, gebiedspartijen en natuurbeschermingsorganisaties, overige deskundigen en geïnteresseerden. De opbrengst hiervan wordt gebruikt voor twee visies: het regionale Omgevingsbeeld en de landschapsvisie.

Het regionale Omgevingsbeeld is een integrale visie volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet en behandelt de regionale thema's in de fysieke leefomgeving. Het landschap komt uiteraard ook terug in het regionale Omgevingsbeeld.

In de landschapsvisie wordt het regionale Omgevingsbeeld voor onderdeel landschap verder uitgewerkt. De landschapsvisie wordt concreet genoeg om in de toekomst als basis te dienen voor programma's en projecten. De processen van de landschapsvisie en het Omgevingsbeeld worden op elkaar afgestemd, waarbij de landschapsvisie dus volgt op het regionale Omgevingsbeeld. Beide documenten worden uiteindelijk door de raden vastgesteld. Hieronder staat het globale proces en de samenhang van het regionaal omgevingsbeeld en landschapsvisie

Tijd	Doel	Regionaal Omgevingsbeeld	Landschapsvisie
Februari 2018	<i>Basisgegevens verzamelen</i>	Landschapsbeeld (o.a.)	Landschapsbeeld
Februari – juli 2018	<i>Ophalen opgaven, partijen consulteren</i>	Bijeenkomsten betrokken partijen en raden	Bijeenkomsten betrokken partijen en raden
Najaar 2018	<i>Ambities fysieke leefomgeving formuleren</i>	Opzet Omgevingsbeeld, consultatie raden	
1^e helft 2019	<i>Vaststellen integrale visie</i>	Omgevingsbeeld vaststellen door raden	Opzet landschapsvisie (waar mogelijk), consultatie betrokken partijen en raden
2^e helft 2019	<i>Uitwerken regionaal Omgevingsbeeld</i>		Landschapsvisie vaststellen door raden